

היה זה שבוע של ירידת-המתח. ראש-הממשלה טייל לו באוקספורד, וחי קר חקירות קלאסיות שהיו קשורות (ואולי גם לא היו קשורות) באמנה היסטיוכוגית, הקשורה (ואולי גם היא אינה קשורה) במליונים אחדים של דולארים אמריקאיים. הוא נכנס גם לשעה קלה לבית הוריה של מרי (אשת עמוס) בן-גוריון, כדי למסור להם דרישות שלום לפני שהמשיך בדרכו לצרפת.

ענני המלחמה באסיה הרחוקה (העלוי לים לגרם לכמה ברכים ורעמים לא-נעימיים באסיה הקרובה) לא התפורו. מאז צה"ל טונג נשאר איש הגורל של האנושות. אולם ככל שצרה המשתתית בדרך, איבדה גם שצרה זו משהו מאימתה המפחידה.

אדומת הגגות שמצפון לירושלים, ובטרה סנטה — הקולג' הקתולי שברחביה. היה מצוי בין הערבים, ואחר שסיים את לימודיו בשפה וספרות ערבית, תר בות האיטלאם ולשון עברית עסק: בחקר הדיאלקט הערבי המקומי, בפעולות בתוך ה"הגנה" ובהוראה בבתי ספר יטכנוניים. כאשר נבחרו שלושה ערבים (אזוועיי-בי, גרג'ורה וטובי) לכנסת הראשונה, נת מנה מזכיר המדור הערבי שבכנסת. תפקידו: לתרגם את נאומי חברי הכ" ונסת היהודיים לערבית ולמוסרו לצירים הערביים; לתרגם את דבריהם הם 1166 הצריהם היהודיים, אשר מטעים ביניהם (תריסר ילידי הארץ: שר החוץ שרת; משה ארם ממפי"ם — שהיה מנהל מחלקה במשרד המיעוטים; יצחק בן צבי; זאב גלוסקא; דוד הכהן ואבא חושי) מבינים ערבית. כאשר לא היה יכול להתגבר על העבו

בעה כשפה רשמית כחוק, תובע הנוחה הי דמוקרטי לא לקפח את זכויות נציגי הכ" ונסת הערביים. שני המתורגמנים מדברים, בימי התכנס הכנסת, כדי שש שעות לאיש, ליום, (שהן כשלושים אלף מלה — מספר המלים בי ספר בן 120 עמודים) בערבית גרונית וב- עברית תחכנית.

כאשר מסיים אחד משלושת חברי הכ" ונסת הערביים את נאומו בפני מליאת הכ" ונסת, עולה מייד המתורגמן ומוסר את דבריו.

בישיבות ועדות הכנסת (העושות את רוב העבודה) יושב המתורגמן ליד הציר (גירג'ורה, שהוא חבר ועדות הכנסת והי חוקה; אזוועייבי — חבר ועדת הפנים) ולוחש תרגום עיניו לאזונו. הקול באזון-בהתכנסת החוזרת, דובר ערבית ספרותית נחאווי, דבר המקל ביותר על מסירת הנ

ועדת שבת-הנשק הישראלית-ירדנית בישיבתה * במקום הקילומטר, קירנח

אומים הטכניים, המשפטיים והכלכליים. אך הלצות באויש — במרה שהמתורגמן מבין אותן — נוח יותר לתרגמן לשפת הדיבור הערבית היומיומית — הלהגיה.

מ ע ו ס י ם

כחול. לא אדום

בספטמבר החלו פקדי משרד הרישום לחלק פנקסי זיהוי בכפר מגיד' כרום, שבדרך לצפת. 800 ערבים מבין תושבי הכפר קבלו רשיון זמני. (זה לא שווה כלום, אומרים הערבים. האפטרופוס מצפ"ץ על זה. והצבא יכול לגרשנו בכל יום).

ערביי הכפר בעני החליטו להתחכם ודרשו מפקדי הרישום, כי יגידו להם תחיל לה איזה תעודה יקבלו, אדומה או כחולה? קבועה או זמנית? ובאם לא יקבלו תשובה, יסרבו הערבים להחזיר את תלושי הרישום הישנים. בין כה וכה, ובכפר נשארו 70 איש מחוסרי תעודות זיהוי. חנא נקרא, ע"י החיפאי הערבי, הגיש בקשה לביה"ד העליון, להוציא צו על תנאי נגד שר הפנינים; שיבוא ויתן טעם מדוע לא ימסור לשר תעודות זיהוי אורחיות. הבקשה אושרה ע"י ביה"ד העליון, ב-27.11.50, ובמשך הימים הקרובים יביא שר הפנים את נ"י מוקי.

בינתיים עברו פקדי משרד הרישום לכפר הסמוך, דיר אל אסעד, וגם שם נשארו 85 נפשות ללא תעודת זיהוי קבו. עות. מאת 29 לקחו את תלושי הרישום מבלי לתת להם תעודה קבועה; בידי 51 נשארו רק התלושים; בידי 5, שהיו במתנה שבויים, נשארו תעודות החשורו כלבד. עזיה"ד נקרא. מעורכי הדין הערביים הספרי רים ששררו בישראל, עומד להגיש בקשה שניה לצו על תנאי, לביה"ד הגבוה לצדק בירושלים נגד שר הפנים; שיבוא וינמק למה לא נתנה תעודות זיהוי קבועות ל-85.

באותו כפר, דיר אל אסעד, מתגורר צעיר ערבי בשם אחמד מוחמד סנע אללה. ב-30.10.48, כשצא החגה כשב את המ' קום, היה הצעיר בכפר. בדצמבר אותה שנה, שעה שפקדי משרד הרישום הגיעו לדיר אל אסעד, נרשם

דה נסתייע בשלמה קדמי, העתונאי הרוח והחייכן, יליד תל אביב (דור המישי לילידי הארץ) בן 33, מומחה לעניינים ערביים, המשמש כעורך החדשות של המדור הערבי ב"קול ישראל". אומר פיאמנטה — "אנחנו עובדים לפי העיקרון: נר לאחד — נר למאה".

מהרמקול בתא השידורים (שולחן מוקף וזכוכית משלושה עברים), הנמצא מחלקה השמאלי של במת נשיאות הכנסת, מובר לים החוטם למושב כל חבר כנסת ערבי: אזוועייבי וג'ורג'ורה — אנשי נצרת וי טובי — איש מקי".

לסירוגין מתרגמים פיאמנטה וקדמי את דברי הנואמים בהארמ. ערבי הרוצה להק' שיב לנאום (בדיוק: לתרגומו), מרכיב את האוזניות ועוקב אחר הנאמר. למרות ש' העקרון הוא "נר לאחד — נר למאה" (דהיינו: מספר המאזינים כרשת אינו מוג' בל לשלושה זוקה, באם רוצים להרחיבו) הרי המציאות היא: "נר לאחד — נר לאחד".

תופיק טובי שולט בעברית, למרות שהוא נמנע מנאומים עבריים בישיבות מליאת הכנסת — אך בחצרות הכנסת והפנים — שהוא חבר בהן — הוא דובר עברית — לחסוך בזמן. סיף אדין מוחמד סעיד אזוועייבי, המושלמי מנצרת, חובש הכ פייה הצחורה וחבר הכנסת היחיד שנת' ברך בשתי נשים, הוא איש סירים המשר' טט במכוניתו בין קהל בוחריו (שנתנו לו ולאמין ג'ורג'ורה, מועמדי הרשימה הדמוק' רטית (קרי: מפא"י) של נצרת ומחווה — 4387 קול) ושומע לבקשותיהם ותלונותיהם.

נותר — עורך הדין המקריח והממושקף אמין ג'ורג'ורה, בן משפחה נוצרית ידועה. הוא יושב כסאות טיפוס, שכמעט ואינו נעדר משיבת כנסת אחת, והעוקב — בלא עייפות — אחר כל הגשמע באוזניותיו. בסיכום: חמשה ילידי הארץ — אזוועייבי, ג'ורג'ורה וטובי — ילידי נצרת זחיפה; קדמי ופיאמנטה — ילידי תל-אביב וירושלים, מסתייעים למסירת דבי ריהם בשתי הלשונות הקרובות במקורן.

הלצה באידיש ותרגומה בלחי' ג'ה: למרות שהשטה הערבית לא נק-

אותו גורל נפל גם על הקילומטר ה-78. ועדת שבת-הנשק ישה, החליפה מחמי אות (מקובל), נמנעה מלהגיע לכלל הסכמה (מקובל) ודחתה את דיוניה (מקובל). הקי לומטר החל לשעמם, גם בכותרת הראשית.

בהעדר סנסציה אחרת חזר האיש ברחוב אל השעמום היומיומי. שר הצנע החדש גילה, שהצנע אינו גרעון (ראה להלן); הרופאים גילו כי בריאות ההמונים יורדת. הכנסת יצאה להינפש ולאגור כוח (וכינויי חיבה חדשים).

בידי עתונאים משועממים היה קיר-הרחוב קש אחרון להצלח.

הכנסה

הקול באוזנייה

חנוכית ענק, שהוצבה על בניין הכ" ונסת הירוקמתי, והנושאת מתחתה כתובת אור: "בימים ההם — בזמן הזה" היתה הולכת ומוסיפה נר, כדרוש, מדי ערב.

יחד עם 119 חברי הכנסת, שנצלו את ימי חג החנוכה למטרות שונות (דוד בן-גוריון לביקור אצל מחותניו, הוריה הנוצריים של אשת בנו עמוס באנגליה; משה שרת למסיבת תה עם נציג סין ה' עממית בליק סכסס. בכור שטרית לקח תחת חסותו את מרוץ השדה באופנועים — ערך "העולם הזה" (ראה מדור ספורט) ואבא חושי — להבטיח לעצמו סופית, אחר הסכם מפא"י-מפ"ם — את ראשות עיריית חיפה, נחו גם מתורגמי הכנסת.

חמשה ילידי הארץ ושתי לשוי' נות. משה פיאמנטה, גבה קומה, צנום, משופם, ושחור שיער — בוגר מצטיין וי צעיר (29) של האוניברסיטה העברית; הוא יליד ירושלים (דור שלישי לילודי ה' בירה), שגדל בשכונה הגובלת עם שייך גיראח הערבית — בית ישראל החדשה; חונך בפנימיה ערבית ברמאללה, העיירה

ירב'סרן אדלמן, סגן-אלוף שאול רמתי, הי מזכיה האמריקאית מוניקה, הגנול ריילי, קוז. דהיריד, עומי ב"י נטאשיבי, מאיור מחמד אטחאק, 99ט. קוז. מחמד דאזו.

הצעיר יחד עם בני משפחתו. הוא זוכר כי מספר טופס הרישום שלו היה — 2761.

ב-15.1.49 הקיפו כוחות הבטחון את הכפר, ובין השאר עצרו את הצעיר והצי בירוהו לגבול בסביבות ג'נין.

אולם אחרי 5 ימים חזר סנע אללה לכפר. ב-19.4.49—18—17 עסקו פקדי משרד הרישום בחלוקת תלושי הרישום. אולם הצעיר לא קבל תלוש רישום. היות ולא היה בכפר. ב-6.7.50 נאסר סנע אללה ע"י המשטרה והועבר לגבול הלבנוני והאשמה: כרשותו לא נמצא כל מסמך זיהוי. העו"ד נקרא הגיש בקשה שלישית לצו על תנאי לביה"ד הגבוה לצדק, בירושלים, נגד שר הפנים; שיבוא וינמק מדוע לא יותן תלוש רישום לאחמד מוחמד סנע אללה. טענת העו"ד היא, הגיל אורח ישראלי היות נגד שם בטופס הרישום. וכי עובדה היא, שהיה בכפר ביום הרישום, ועל כך, כמו לכל אורח ישראלי, מגיעה גם לו תעודת זהות.

ה א ש ק

השר אינו אמיל ביצים

הבית מס' 1 ברחוב ג. בקריה, (מושבו של שר האספקה לשעבר, לפני העברת משרד הקיצוב לירושלים) נתעורר לתחיה יום אחד, למשך שלוש שעות. שר החקל-אות והמזון החדש, מר פנחס לוביאניקר, החליט לערוך את פגישת ההיכרות עם העתונאים דוקה בלשכתו הראשונה של קודמו.

פנחס לוביאניקר, שערות מבריקות בי לבונן, ריסיים וגבוות עינים שחורות כפחם, חיך ציני ומבט סרקסטי, התיישב בכסא, במקום בו עמדה לפני שנה כורסתו המרוי פת של דוב יוסף. בסקרנות רבה הקיף מבטו את קהל העתונאים, שהצטופף בכל הפינות ובמסדרון. מספרם לא פחת בהרבה ממספר חברי הכנסת.

לאחר פתיחתו של ראש הטכס, (במק' רים חגיגיים כאלה מנהל לשכת המודיעין הממשלתית יוסף רגב) סקר פנחס לוביאניקר עוד הפעם את הקהל הרב והתחיל את סקירתו. הוא פתח כו'סטה כלפי קוד' מו, דוב יוסף: "המציל של היישוב כולו", ו"השדורות הבאים ידעו כיצד להעריך את שירותו למען המדינה". מנה גדושה מחמ' אות קיבל גם מנהל משרד החקלאות לש' עבר, מר חיים הלפרן, ש"אירגן את המשרד למופת". מדוע פרש חיים הלפרן מתפקידו, על כך נמנע פנחס לוביאניקר מלהגיב, אבל שאינו מתכוון ללכת בתלם של "מציל המדינה", נתברר מדבריו הבאים.

שנה וחצי דחה דוב יוסף כל הסדר של קבע עם הסקסור החקלאי בענין קביעת מחירים מראש לתוצרת חקלאית, המבטיחה רוטביליות למשך החקלאי, מתוך מגמה לסחוט כמה נקודות מהאינדוס. בסופו של דבר גרם למחסור בירקות, ונאלץ להשלים את החסר בכיבוא מחו"ל שעלה בדבויים יקרים. פנחס לוביאניקר הגיע מהר להסדר המחירים. דוב יוסף מצא, שיש יותר מדי חנויות; פנחס לוביאניקר מצא, כי הסיבה לתורים הארוכים נעוצה במיעוט החנויות. דוב יוסף ידע להוכיח שאוכלים יותר מדי במדינה מר לוביאניקר קבע, שאין למצוא פתרון כללי במצב הנוכחי. "השר אינו מטיל ביצים ואינו ניתן להליכה", אמר דוב יוסף, שדגל בצנטרליזציה של שלטונה, ואילו לוביאניקר — התייחס: "אין צורך בכיורוקרטיה, וחבל על דבויים, שאנו מו' ציאים על גירות שונים במשרדים". בניגוד לדוב יוסף, פנחס לוביאניקר לא קבע תוכ' תלויים באניות ובמרחקים, ואין לדעת מ' ראש מה יקרה".

כשלוש שעות נמשכה המסיבה. פנחס לוביאניקר פיור הסברים וקימץ מאד, מאד, בהבטחות.

המנהל חיך בשפופרת

בנימין (מנהל מח' עבודה ע"י התאחדות בעלי העשיה) אבניאל, גבה מזה, בהיר שער, יליד הארץ, התהלך מעוצבן במשרדו. "מתי יבואו?" שאל את מזכירתו, הסתכל בשוקן והביט בלוח השנתי: התאריך היה 15 אוקטובר 1950. נציגי הסתדרות העוב' דים הכללית, שהיו צריכים לבוא למש' רדו ברה' מונטיפיורי 13, לא אחרו — הם פשוט לא הופיעו. ארבע פעמים בשנה מתכנסים נציגי ההסתדרות התעשיינים, כדי לסכם את חישובי איגודם יוקר החיים ולקבוע לביגים